

LEVERBIOPSIE

Uw afspraak

Als u bent opgenomen op de verpleegafdeling, is onderstaande voor u niet van toepassing.

Uw afspraak

Gegevens patiënt

Dhr./mevr.:.....

Afspraak onderzoek

Afspraak datum:.....

Tijdstip melden:.....

Tijdstip onderzoek: .....

Locatie afspraak:

- Franciscus Gasthuis, Rotterdam
- Balie 320, 3^e etage

- Franciscus Vlietland, Schiedam
- Dagbehandeling lift C 2e etage route 2.03

- Kunt u niet op de afgesproken tijd komen? Annuleer of verzet uw afspraak minimaal 24 uur van tevoren. Anders zijn wij genoodzaakt om de kosten van het onderzoek in rekening te brengen.
- Het is niet toegestaan om iemand mee te nemen in de onderzoekskamer.

Inleiding

In overleg met uw behandelend arts, heeft u besloten om een leverbiopsie te laten verrichten. Een leverbiopsie wordt uitgevoerd om meer te weten te komen over de weefselstructuur en aard van de ontsteking (wat is er aan de hand en wat is de schade) van de lever. In deze folder geven wij u informatie over dit onderzoek.

Algemeen

Een leverbiopsie is een onderzoek om de ernst of het stadium van een leverziekte te beoordelen.

Onderzoek

Bij een leverbiopsie neemt de Maag-, Darm-, & Leverarts (MDL-arts) met een speciale biopsienaald, een klein stukje weefsel uit de lever weg. Dit wordt ook wel een biopt genoemd. Het verkregen materiaal wordt opgestuurd voor onderzoek.

Door middel van een leverbiopsie kunnen veel verschillende leveraandoeningen vastgesteld worden, zoals:

- leververvetting (Steatose);
- leverontsteking (Hepatitis); en de aard en activiteit van de hepatitis zoals bij: 1. Toxische hepatitis (na inname van een stof of medicijn dat de lever niet verdraagt)
2. Auto immuun hepatitis
- Cholangitis (een chronische ontsteking van de galkanaaltjes in de lever);
- Primaire Scleroserende cholangitis (een chronische ontsteking van de galwegen binnen en buiten de lever);
- bindweefselvorming in de lever (leverfibrose en levercirrose).

Medicatie

Bij dit onderzoek krijgt u, tenzij anders is afgesproken, sedatie toegediend. De leverbiopsie kan anders belastend voor u zijn. De toegediende medicatie helpt u te ontspannen en maakt u slaperig. Het is geen narcose, maar een roesje.

Vorbereiding

Het is van groot belang dat u nuchter bent voor het onderzoek. Dat wil zeggen: niet eten, drinken en roken. Mocht u dit wel doen, dan veroorzaakt dit mogelijk problemen tijdens het onderzoek.

Tijd:	Toegestaan:
Tot <u>6 uur</u> voor het onderzoek mag u een lichte maaltijd eten, daarna niet meer eten	Lichte maaltijd: Maximaal 2 beschuitjes of 1 witte boterham met jam of suiker en dun margarine of halvarine. Een glas melk en koffie met melk en suiker is toegestaan. Verder heldere dranken zoals hieronder staat beschreven.
Tot <u>2 uur</u> voor het onderzoek mag u heldere dranken drinken, daarna niet meer drinken	Heldere dranken: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Heldere bouillon (zonder vlees). ▪ Koffie en thee zonder melk, zoetstof of sorbitol. ▪ Helder vruchtensap (appelsap/druivensap/roosvicee). ▪ Water (niet koolzuurhoudend) eventueel met limonadesiroop zonder sorbitol.

N.B. Roken: niet vanaf 18:00 `s avonds voor het onderzoek.

Op de dag van het onderzoek kunt u het best geen knellende kleding, zoals een korset of een step-in, dragen.

Melding aan uw arts

Meld tijdens de intake aan uw arts als u:

- allergisch bent voor medicijnen of verdoving;
- (mogelijk) zwanger bent;
- hart- en vaataandoeningen heeft;
- een longaandoening heeft;
- diabetes (suikerziekte) heeft. U moet dit melden bij het maken van de afspraak, in verband met de planning en het innemen van uw medicatie. U dient het innemen van tabletten voor uw diabetes dan wel spuiten van insuline uit te stellen tot na het onderzoek. Soms is ook een verlaging van de dosis noodzakelijk. Dit besluit neemt u in overleg met uw

behandelend arts.

- een stoornis van de bloedstolling heeft;
- bloed verdunnende medicijnen (antistollingsmedicatie) gebruikt.

Bloedverduunners (antistollingsmedicatie)

Als u bloed verdunnende middelen via de trombosedienst gebruikt, overleg dan met de arts die het onderzoek aanvraagt of u hiermee door kunt gaan. U kunt de medicijnen Acetylsalicylzuur, Carbasalaatcalcium, Dipyridamol, Clopidogrel, Ticagrelor en prasugrel in de meeste gevallen blijven gebruiken.

Als u bent opgenomen op de verpleegafdeling wordt in overleg met u en de afdelingsarts het beleid ten aanzien van de antistollingsmedicatie of de medicatie voor de diabetes bepaald.

Stop nooit op eigen initiatief met deze medicijnen!

Leverbiopt bij slaapapneu

Indien u bekend bent met OSAS en hiervoor een CPAP apparaat heeft, is het belangrijk dat u dit apparaat meeneemt. Tijdens de scopie krijgt u een slaapmiddel en een pijnstiller toegediend. Deze middelen kunnen van invloed zijn op de ademhaling.

Tips

- Draag gemakkelijk zittende kleding.
- Neem de medicijnen die u gebruikt of uw medicatieoverzicht van de apotheek mee naar het ziekenhuis. Hierbij zijn ook de medicijnen die u bij de drogist haalt van belang.
- Als u diabetes heeft en insuline spuit, neemt u uw prikpen en insuline mee naar het ziekenhuis. Zodoende kunt u tijdens uw verblijf in het ziekenhuis over insuline beschikken.

Opname

Op de afdeling is een bed voor u gereserveerd. Voor het onderzoek vindt een opnamegesprek plaats. In dit gesprek wordt onder andere uw medische voorgeschiedenis en het medicatiegebruik met u doorgenomen. Nadat bij u een infuus

(flexibel buisje in de ader) is ingebracht, wordt u in bed naar het Scopie centrum gebracht.

Time Out Procedure (TOP)

Voorafgaand aan het onderzoek wordt er op verschillende momenten een Time Out Procedure (TOP procedure) uitgevoerd. Hierin worden uit veiligheidsoverwegingen herhaaldelijk dezelfde vragen aan u gesteld. Deze antwoorden geven ons informatie die belangrijk kan zijn voor een goed verloop van het onderzoek.

Onderzoek

Slaapmiddel en zuurstof

Van de MDL-arts die het onderzoek verricht, krijgt u via het infuus de sedatie toegediend. Vanwege deze medicijnen houden wij u gedurende het onderzoek nauwlettend in de gaten. Daarvoor krijgt u een bloeddrukband om uw arm en een knijpertje (saturatiemeter) op uw vinger. Hiermee controleren wij uw hartslag en het zuurstofgehalte in het bloed. Ook krijgt u een zuurstofslangetje in uw neus.

Leverbiopsie

U ligt tijdens het onderzoek plat op uw rug met een ontbloot bovenlichaam en uw rechter arm onder het hoofd. De arts bepaald de plaats van uw lever door op uw buik te kloppen of met behulp van een echo-onderzoek. Aan de hand van het echo-onderzoek wordt bepaald waar de leverbiopsie plaats moet vinden.

Voordat de leverbiopsie begint, ontsmet de verpleegkundige de huid met een koude vloeistof om infecties door bacteriën tegen te gaan. Daarna krijgt u een plaatselijke verdoving. Er wordt een steriele doek op uw buik gelegd.

Als de verdoving werkt, maakt de arts een heel klein sneetje. Vervolgens wordt daardoor een speciale naald in de lever gebracht, waarmee een stukje weefsel verwijderd wordt. Na het onderzoek krijgt u een pleister op de plek van de biopsie.

Het afgenomen materiaal wordt voor nader onderzoek naar het laboratorium gebracht. De gehele procedure van de leverbiopsie duurt ongeveer twintig minuten.

Na de behandeling

Tot twee uur na het onderzoek moet u op uw rug blijven liggen, om de plek van de biopsie goed te laten stollen en nabloeden te voorkomen. Na twee uur mag u een klein stukje overeind komen en wat eten en drinken.

Regelmatig controleren wij uw bloeddruk en polsslag. Na de biopsie kan pijn optreden bij de prikplaats en/of in de rechter schouder. Dan kunt u Paracetamol® krijgen.

Vervoer naar huis

Als u ligt opgenomen op de Dagbehandeling, mag u met ontslag als u zich goed voelt. In verband met een verminderd reactievermogen, door narcose- of slaapmiddelen, mag u de eerste 24 uur na de behandeling niet zelfstandig aan het verkeer deelnemen.

Niet alleen naar huis

Na het onderzoek mag u niet alleen naar huis. Dit betekent dat u enkel onder begeleiding van een contactpersoon de afdeling mag verlaten. U mag dus ook niet alleen naar beneden. Ook mag u niet alleen met de taxi naar huis. Als er een contactpersoon bij is, mag u wel met de taxi of het openbaar vervoer naar huis. Uw contactpersoon moet u begeleiden tot u thuis bent.

Als er géén begeleiding naar huis is na het onderzoek, zal het onderzoek niet kunnen plaatsvinden.

De nacht na het onderzoek mag u gewoon alleen thuis zijn. Het is aan te raden om een telefoon naast uw bed te leggen, zodat u gemakkelijk iemand kunt bereiken als dat nodig is.

Complicaties

Een leverbiopsie is een veilig onderzoek. In enkele gevallen (minder dan één procent) kunnen complicaties optreden, zoals:

- Bloeding in de lever. Dit komt zelden voor. Als een bloeding ontstaat, gebeurt dit meestal binnen drie uur na de biopsie. Het kan een toenemende pijn in de rechterbovenbuik en duizeligheid en slapte veroorzaken.
- Pijn aan de rechterschouder of in de rechterbovenbuik. De pijn kan enkele uren tot 48 uur na de leverbiopsie aanhouden. Tegen de pijn kunt u een Paracetamol® innemen.
- Nabloeding op de plaats van de biopsie. Dit komt voor als de plaats van de biopsie niet lang genoeg dichtgedrukt is. Het weer stevig dichtdrukken van de plaats van de biopsie, is meestal genoeg om het bloeden te stoppen.

Krijgt u thuis toenemende pijnklachten, pijnklachten die niet verminderen of een nabloeding? Neem dan contact op met het Franciscus.

Uitslag

De uitslag van de leverbiopsie krijgt u op de eerst volgende afspraak met uw behandelend arts

Vragen

Wij hopen dat u na het lezen van deze folder, met vertrouwen het onderzoek tegemoet gaat. Als u nog vragen heeft, kunt u van maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 16.30 uur telefonisch contact opnemen met het Maag-, Darm- & Levercentrum, via telefoonnummer 010 - 461 6173.

Voor Franciscus Gasthuis:

- Tijdens kantooruren met het Maag-, Darm- & Levercentrum via telefoonnummer 010 - 461 6173.
- Buiten kantooruren neemt u contact op met de Spoed Eisende Hulp via 010 - 461 6161.

Voor Franciscus Vlietland:

- Tijdens kantooruren met de afdeling Endoscopie via de receptie 010 - 893 1311.
- Buiten kantooruren neemt u contact op met de Spoed Eisende Hulp via 010 - 893 9393.

Als u bent opgenomen op de verpleegafdeling, kunt u altijd uw verpleegkundige om informatie vragen.